

ศากุน ภัคดีคำ : บทบาทของอารมณ์ในจริยศาสตร์ของขงจื้อ. (THE ROLE OF EMOTION IN CONFUCIUS' ETHICS) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร.สุวรรณา สถาอานันท์. 189 หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาเรื่องอารมณ์ในจริยศาสตร์ของขงจื้อว่าอารมณ์มีความสัมพันธ์กับมโนทัศน์ทางจริยศาสตร์อย่างไร และอารมณ์มีบทบาทในจริยศาสตร์ของขงจื้ออย่างไร จากการศึกษาพบว่า อารมณ์ทางศีลธรรมมีความสัมพันธ์กับมโนทัศน์ทางจริยศาสตร์ทั้งสาม ได้แก่ มนุษยธรรม(เหวิน) จารีต(หลี่) และความถูกต้อง(อี้) กล่าวคือมนุษยธรรมเป็นเงื่อนไขจำเป็นต่อการมีอารมณ์ทางศีลธรรมและในฐานะความรักมนุษย์ก็เป็นอารมณ์ทางศีลธรรมในตัวเอง จารีตเป็นวิถีทางในการแสดงออกของอารมณ์โดยกำกับและขัดเกลาอารมณ์ของมนุษย์ให้มีขอบเขตเหมาะสม ความถูกต้องเป็นสิ่งที่ช่วยกำกับให้อารมณ์ของมนุษย์สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทที่หลากหลาย อารมณ์ตาม "ธรรมชาติ" จะสามารถพัฒนาไปสู่อารมณ์ทางศีลธรรมได้ผ่านการขัดเกลาด้วยกวีนิพนธ์ จารีตและดนตรี

ในปรัชญาของขงจื้ออารมณ์ทางศีลธรรมหลักได้แก่ ความรัก ความเกลียด ความโศกเศร้า ความละอายและความยินดีเป็นส่วนหนึ่งของการมีชีวิตที่ดีทางจริยธรรมโดยมีบทบาทแตกต่างกัน ความรักมนุษย์เป็นคุณธรรมที่เรียกว่ามนุษยธรรมและเป็นแรงจูงใจในการกระทำทางศีลธรรม ความเกลียด ความโศกเศร้าและความละอายทำหน้าที่ในการประเมินคุณค่าของบุคคลและการกระทำทางศีลธรรม ความละอายเป็นความรอบคอบและความรับผิดชอบทางศีลธรรม ความยินดีเป็นอารมณ์ที่แสดงถึงการตั้งมั่นของคุณธรรมของบุคคล

อย่างไรก็ตามอาจโต้แย้งได้ว่าอารมณ์ในจริยศาสตร์ของขงจื้อมีข้อจำกัดโดยเน้นแต่อารมณ์ที่ผ่านการขัดเกลาทางศีลธรรม และไม่ให้ความสนใจกับอารมณ์ตามธรรมชาติของมนุษย์ อีกทั้งละเลยอารมณ์บางอย่าง เช่น อารมณ์ขันซึ่งเป็นอารมณ์ที่ปรัชญาเต๋าให้ความสำคัญ

ภาควิชา.....ปรัชญา.....
สาขาวิชา.....ปรัชญา.....
ปีการศึกษา....2549.....

ลายมือชื่อนิสิต.....ศากุน ภัคดีคำ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*Sun Sun*.....